

Scandal în Boemia

Capitolul 1

Pentru Sherlock Holmes, ea era întotdeauna Femeia. Rareori l-am auzit spunându-i altfel; în viziunea sa, ea domina și eclipsa întregul gen. Și nu pentru că ar fi nutrit vreun sentiment vecin cu dragostea pentru Irene Adler. Toate emoțiile, și cu atât mai mult iubirea, erau opusul minții sale reci și precise, deși atât de admirabil echilibrate. Holmes era, consider eu, cea mai formidabilă mașină de raționament și observație ce a existat vreodată, însă în postura de îndrăgostit ar fi părut un impostor. Nu vorbea niciodată despre sentimentele suave, o ironie sau un rânjel îl scoteau întotdeauna din impas. Pentru un fin observator, emoțiile amintite erau lucruri admirabile – ideale pentru aflarea temeiurilor din spatele acțiunilor unui bărbat. Și tocmai din acest motiv, a permite astfel de intruziuni în temperamentul subtil și rafinat al investigatorului de excepție care era el ar fi însemnat să pună sub semnul îndoielii toate raționamentele sale. O pietricică într-un prea delicat instrument, sau un mic defect la una dintre lentilele sale puternice ar fi fost mai puțin periculoase decât o emoție puternică într-un caracter așa cum era al lui. Totuși, exista o singură femeie, iar aceea era Irene Adler, acum decedată, care lăsase o amintire ciudată și încă neclară.

Pe Holmes l-am văzut mai rar. Faptul că m-am căsătorit ne-a făcut să ne îndepărtăm unul de altul. Fericirea completă și orientarea către propriul cămin, specifice bărbatului care se vede în postura de „stâlp al familiei“, erau suficiente pentru a-mi capta întreaga atenție, în timp ce Holmes, cu sufletul său boem ce disprețuia societatea în toate formele ei, a rămas în locuința noastră din

A Scandal in Bohemia

Chapter 1

No Sherlock Holmes she is always THE woman. I have seldom heard him mention her under any other name. In his eyes she eclipses and predominates the whole of her sex. It was not that he felt any emotion akin to love for Irene Adler. All emotions, and that one particularly, were abhorrent to his cold, precise but admirably balanced mind. He was, I take it, the most perfect reasoning and observing machine that the world has seen, but as a lover he would have placed himself in a false position. He never spoke of the softer passions, save with a gibe and a sneer. They were admirable things for the observer – excellent for drawing the veil from men’s motives and actions. But for the trained reasoner to admit such intrusions into his own delicate and finely adjusted temperament was to introduce a distracting factor which might throw a doubt upon all his mental results. Grit in a sensitive instrument, or a crack in one of his own high-power lenses, would not be more disturbing than a strong emotion in a nature such as his. And yet there was but one woman to him, and that woman was the late Irene Adler, of dubious and questionable memory.

I had seen little of Holmes lately. My marriage had drifted us away from each other. My own complete happiness, and the home-centred interests which rise up around the man who first finds himself master of his own establishment, were sufficient to absorb all my attention, while Holmes, who loathed every form of society with his whole Bohemian soul, remained in our lodgings in

Baker Street, împresurat de vechile sale cărți, pendulând între ambiție și cocaină, între amorțeala indusă de drog și energia proprie firii lui impetuoase. Era încă foarte atras de studiul crimei și își stimula potențialul extraordinar observând și recunoscând indicii în cazurile cu autor necunoscut aflate în evidențele poliției. Din când în când, și vag, îmi ajungeau la urechi zvonuri despre acțiunile lui: convocările de la Odessa din dosarul crimei Trepoff, soluționarea cazului reprezentat de strania tragedie a fraților Atkinson la Trincomalee și, mai apoi, misiunea încredințată de Casa Regală a Olandei și îndeplinită cu atâta delicatețe. Dar dincolo de aceste semne ale activității sale, împărtășite cu toți cititorii presei cotidiene, cunoșteam prea puține amănunte din viața vechiului meu prieten și tovarăș.

Într-o noapte – era 20 martie 1888 –, în timp ce mă întorceam de la un pacient (căci reluasem practica civilă), pașii mi se îndreptară spre Baker Street. Trecând pe lângă binecunoscuta adresă, pe care o asociază întotdeauna, în sinea mea, cu momentele în care îi făcusem curte soției mele, dar și cu sumbrele incidente din Studiul Crimei (Study of Scarlet), am simțit o dorință irezistibilă de a-l revedea pe Holmes și de a descoperi în ce fel își folosea calitățile excepționale. Camera lui era puternic luminată și, când mi-am ridicat privirea, i-am văzut silueta înaltă, întunecată, trecând de două ori prin dreptul storurilor trase. Se mișca rapid și agitat prin cameră, cu capul aplecat și cu mâinile încleștate la spate. Cunoșteam prea bine toate stările și deprinderile sale, atitudinea lui și maniera în care se purta spuneau propria lor poveste. Era din nou la lucru. Se smulsese de sub vraja drogurilor și era ațâțat de un caz nou. Am sunat la ușă și am fost condus sus, spre încăperea în care locuisem eu o bună parte din timp.

Primirea nu a fost una exuberantă. Foarte rar i se întâmpla asta, însă era bucuros, cred eu, să mă vadă. Aproape fără să spună un cuvânt, dar cu o privire prietenoasă, făcu semn spre fotoliu, îmi aruncă tabachera lui și indică butelca cu alcool aflată într-un colț.

Baker Street, buried among his old books, and alternating from week to week between cocaine and ambition, the drowsiness of the drug, and the fierce energy of his own keen nature. He was still, as ever, deeply attracted by the study of crime, and occupied his immense faculties and extraordinary powers of observation in following out those clues, and clearing up those mysteries which had been abandoned as hopeless by the official police. From time to time I heard some vague account of his doings: of his summons to Odessa in the case of the Trepoff murder, of his clearing up of the singular tragedy of the Atkinson brothers at Trincomalee, and finally of the mission which he had accomplished so delicately and successfully for the reigning family of Holland. Beyond these signs of his activity, however, which I merely shared with all the readers of the daily press, I knew little of my former friend and companion.

One night – it was on the twentieth of March, 1888 – I was returning from a journey to a patient (for I had now returned to civil practice), when my way led me through Baker Street. As I passed the well-remembered door, which must always be associated in my mind with my wooing, and with the dark incidents of the Study in Scarlet, I was seized with a keen desire to see Holmes again, and to know how he was employing his extraordinary powers. His rooms were brilliantly lit, and, even as I looked up, I saw his tall, spare figure pass twice in a dark silhouette against the blind. He was pacing the room swiftly, eagerly, with his head sunk upon his chest and his hands clasped behind him. To me, who knew his every mood and habit, his attitude and manner told their own story. He was at work again. He had risen out of his drug-created dreams and was hot upon the scent of some new problem. I rang the bell and was shown up to the chamber which had formerly been in part my own.

His manner was not effusive. It seldom was; but he was glad, I think, to see me. With hardly a word spoken, but with a kindly eye, he waved me to an armchair, threw across his case of cigars, and indicated a spirit case and a gasogene in the corner.

Apoi se opri în fața șemineului și mă privi în felul lui unic, pătrunzător.

– Căsnicia îți priește, remarcă el. Cred, Watson, că ai pus pe tine vreo trei kilograme și jumătate de când nu te-am mai văzut.

– Trei! îi răspunsei eu.

– Ai dreptate, ar fi trebuit să mă gândesc mai bine, doar un pic mai bine, Watson. Văd că ți-ai reluat vizitele la domiciliul pacienților. Nu mi-ai spus că intenționezi să te ocupi cu munca la țară.

– Cum ți-ai dat seama?

– Observ, deduc. De unde știu că recent te-a plouat foarte tare și că ai cea mai leneșă și neîndemânică servitoare?

– Dragul meu Holmes, replicai eu. Asta e prea de tot. Dacă ai fi trăit cu un secol mai devreme, cu siguranță ai fi fost ars pe rug. E adevărat că joi am făcut un drum la țară și că m-am întors într-o stare jalnică dar, întrucât mi-am schimbat hainele, nu pot pricepe cum ai dedus asta. Iar în ceea ce o privește pe Mary Jane, e incorigibilă, iar soția mea i-a dat deja un avertisment, prin urmare nu înțeleg de unde ai știut.

Râse înfundat frecându-și mâinile lungi și nervoase.

– Este cât se poate de simplu, spuse el. Ochiul îmi spun că pantoful tău stâng, pe interior și exact acolo unde cade lumina focului, are pielea zgâriată cu cinci creștături aproape paralele. În mod evident, au fost făcute de o persoană neatentă, care a încercat să curețe pantofii de crustele de noroi de pe margini. De aici dubla deducție, faptul că ai fost supus intemperțiilor și, iarăși, faptul că ai acasă un exemplar indolent din tagma servitoarelor londoneze, care în mod particular amenință integritatea pantofilor. Pentru știința ta, când într-o încăpere intră un domn mirosind a cloroform, având o pată neagră de nitrat de argint pe degetul arătător și o umflătură pe partea dreaptă a pălăriei, acolo unde își ascunde stetoscopul, aș fi chiar prost dacă nu aș recunoaște în el un membru activ al profesiei de medic.

Then he stood before the fire and looked me over in his singular introspective fashion.

"Wedlock suits you", he remarked. "I think, Watson, that you have put on seven and a half pounds since I saw you."

"Seven!" I answered.

"Indeed, I should have thought a little more. Just a trifle more, I fancy, Watson. And in practice again, I observe. You did not tell me that you intended to go into harness."

"Then, how do you know?"

"I see it, I deduce it. How do I know that you have been getting yourself very wet lately, and that you have a most clumsy and careless servant girl?"

"My dear Holmes," said I, "this is too much. You would certainly have been burned, had you lived a few centuries ago. It is true that I had a country walk on Thursday and came home in a dreadful mess, but as I have changed my clothes I can't imagine how you deduce it. As to Mary Jane, she is incorrigible, and my wife has given her notice, but there, again, I fail to see how you work it out."

He chuckled to himself and rubbed his long, nervous hands together.

"It is simplicity itself," said he; "my eyes tell me that on the inside of your left shoe, just where the firelight strikes it, the leather is scored by six almost parallel cuts. Obviously they have been caused by someone who has very carelessly scraped round the edges of the sole in order to remove crusted mud from it. Hence, you see, my double deduction that you had been out in vile weather, and that you had a particularly malignant boot-slitting specimen of the London slavey. As to your practice, if a gentleman walks into my rooms smelling of iodoform, with a black mark of nitrate of silver upon his right forefinger, and a bulge on the right side of his top-hat to show where he has secreted his stethoscope, I must be dull, indeed, if I do not pronounce him to be an active member of the medical profession."

Nu m-am putut abține să nu râd văzând ușurința cu care își expunea raționamentul.

– Când te aud vorbind despre aceste lucruri, par întotdeauna atât de simple încât mai că le-aș putea observa și eu. Totuși, fiecare dintre expunerile tale mă lasă complet nedumerit până în momentul în care mi le explici. Cred, însă, că am ochi la fel de ageri ca ai tăi.

– Exact, răspunse aprinzându-și o țigară și lăsându-se pe un fotoliu. Vezi, dar nu observi. Distincția este clară. De exemplu, ai văzut frecvent treptele care urcă din hol spre această încăpere.

– Frecvent.

– Cât de des?

– Păi, de sute de ori.

– Atunci câte sunt în total?

– Câte? Nu știu.

– Exact! Nu ai observat. Și cu toate acestea le-ai văzut – tocmai asta vreau să spun. Știu că sunt 17 trepte, pentru că le-am văzut, dar le-am și observat. Apropo, dacă tot ești interesat de aceste mici chestiuni și ești destul de priceput în a povești câteva dintre măruntele mele experiențe, s-ar putea să-ți placă asta. Îmi aruncă o foaie de hârtie groasă, de tipul celei folosite în corespondență, cu o tentă rozalie, care stătea desfăcută pe masă. A venit astăzi, spuse. Citește-o cu glas tare.

Biletul nu era datat și nu avea semnătură ori adresă.

„Veți primi în această seară, la orele opt fără un sfert“, scria acolo, „vizita unui domn care dorește să vă consulte într-o afacere dintre cele mai importante. Serviciile recente făcute unei case regale a Europei au arătat că vi se pot încredința chestiuni de o importanță majoră. Aceste informații despre domnia voastră din mai multe surse le-am primit. Fiți așadar în camera dumneavoastră la ora respectivă și nu vă arătați surpris dacă vizitatorul va purta o mască.“

I could not help laughing at the ease with which he explained his process of deduction.

"When I hear you give your reasons," I remarked, "the thing always appears to me to be so ridiculously simple that I could easily do it myself, though at each successive instance of your reasoning I am baffled until you explain your process. And yet I believe that my eyes are as good as yours."

"Quite so," he answered, lighting a cigarette, and throwing himself down into an armchair. "You see, but you do not observe. The distinction is clear. For example, you have frequently seen the steps which lead up from the hall to this room."

"Frequently." "How often?"

"Well, some hundreds of times."

"Then how many are there?"

"How many? I don't know."

"Quite so! You have not observed. And yet you have seen. That is just my point. Now, I know that there are seventeen steps, because I have both seen and observed. By-the-way, since you are interested in these little problems, and since you are good enough to chronicle one or two of my trifling experiences, you may be interested in this." He threw over a sheet of thick, pink-tinted note-paper which had been lying open upon the table. "It came by the last post," said he. "Read it aloud."

The note was undated, and without either signature or address.

"There will call upon you to-night, at a quarter to eight o'clock," it said, "a gentleman who desires to consult you upon a matter of the very deepest moment. Your recent services to one of the royal houses of Europe have shown that you are one who may safely be trusted with matters which are of an importance which can hardly be exaggerated. This account of you we have from all quarters received. Be in your chamber then at that hour, and do not take it amiss if your visitor wear a mask."

– Este într-adevăr un mister, remarcai eu. Ce crezi că înseamnă?

– Nu am încă informații. Și este o greșeală capitală să emiți teorii înainte de a avea informații. Vei ajunge foarte curând să trunchiezi faptele pentru a le asorta teoriilor, în loc să emiți teorii care să se susțină prin fapte. Dar biletul? Ce poți spune despre hârtia pe care a fost scris?

Am examinat scrisul și hârtia cu mare atenție.

– Cu siguranță, bărbatul care l-a scris este bogat, observai eu, străduindu-mă să imit maniera prin care tovarășul meu își dezvoltă ideile. Asemenea hârtie nu poate fi cumpărată cu mai puțin de jumătate de coroană pe un pachet. Este deosebit de rezistentă și rigidă.

– Deosebită – acesta este cuvântul, spuse Holmes. Nu e deloc o bucată de hârtie englezească. Ridic-o spre lumină.

Așa am făcut și am văzut litera „E” foarte mare alături de un „g” mic, un „P” și un „G” mare cu un mic „t” întrețesut în textura hârtiei.

– Ce deduci din asta? întrebă Holmes.

– Numele fabricantului, fără îndoială, sau monograma lui, probabil.

– Ba deloc. Litera „G” alături de micul „t” provine din cuvântul german „Gessellschaft” care înseamnă „Companie”. Este o convenție, cum ar fi pentru noi, de exemplu, acronimul „Co”. „P”, desigur, vine de la „Papier” – hârtie. Acum, ce ar putea fi „Eg”. Să ne îndreptăm atenția asupra Gazetei Continentale.

Luă de pe unul dintre rafturi un volum gros cu coperte maronii.

– Eglow, Eglonitz – iată, Egria. Se află într-o țară de limbă germană – în Boemia, nu departe de Carlsbad. „Cunoscută ca loc al morții lui Wallenstein și pentru numeroasele sale fabrici de sticlă și hârtie.” Ha, ha, ha, dragul meu, ce părere ai despre toate acestea? Îți sticliră ochii și din țigara lui ieși triumfător un rotocol de fum albăstrui.

– Hârtia a fost făcută în Boemia, spusei eu.

– Exact. Iar bărbatul care a scris biletul este german. Ai observat ciudata construcție a frazei – „Aceste informații despre domnia voastră din mai multe surse le-am primit”. Un francez sau un rus

"This is indeed a mystery," I remarked. "What do you imagine that it means?"

"I have no data yet. It is a capital mistake to theorize before one has data. Insensibly one begins to twist facts to suit theories, instead of theories to suit facts. But the note itself. What do you deduce from it?"

I carefully examined the writing, and the paper upon which it was written.

"The man who wrote it was presumably well to do," I remarked, endeavouring to imitate my companion's processes. "Such paper could not be bought under half a crown a packet. It is peculiarly strong and stiff."

"Peculiar – that is the very word," said Holmes. "It is not an English paper at all. Hold it up to the light."

I did so, and saw a large "E" with a small "g," a "P," and a large "G" with a small "t" woven into the texture of the paper.

"What do you make of that?" asked Holmes.

"The name of the maker, no doubt; or his monogram, rather."

"Not at all. The 'G' with the small 't' stands for 'Gesellschaft,' which is the German for 'Company.' It is a customary contraction like our 'Co.' 'P,' of course, stands for 'Papier.' Now for the 'Eg.' Let us glance at our Continental Gazetteer."

He took down a heavy brown volume from his shelves.

"Eglow, Eglonitz – here we are, Egria. It is in a German-speaking country – in Bohemia, not far from Carlsbad. 'Remarkable as being the scene of the death of Wallenstein, and for its numerous glass-factories and paper-mills.' Ha, ha, my boy, what do you make of that?" His eyes sparkled, and he sent up a great blue triumphant cloud from his cigarette.

"The paper was made in Bohemia," I said.

"Precisely. And the man who wrote the note is a German. Do you note the peculiar construction of the sentence – 'This account of you we have from all quarters received.' A Frenchman or Russian